

سجدۀ صفوی، ایران

«ایران» از آخرین ابهامات و انتقادات وارد به مصوبه کنکور ۱۴۰۲ گزارش می دهد

غول امتحان نهایی به جای غول کنکور!؟

▲ **اکرم رضایی تانی**
خبرنگار

«کنکور» سال هاست که یک کلیدواژه حیاتی در سرنوشت جوانان ایرانی و همچنین یک چالش برای مسئولان آموزش و پرورش و آموزش عالی، دانش آموزان، اولیا و حتی معلمان است. کنکوری که طی چند ساعت سرنوشت آینده یک جوان که رابا سؤالات چهار گزینه‌ای مشخص می کند و استرس آن، به قدری بالاست که آسیب‌های روانی کمی در این سال‌ها به افراد زنده و همین «استرس» دستاویز برای تغییرات گسترده در کنکور طی سال‌های گذشته بوده است. یکی از اولین اقدامات خارج کردن حدود۸۵ درصد کدرشته‌ها از کنکور و جذب دانشجو بر اساس سوابق تحصیلی بوده است. حالا اما استرس کنکور و شورای عالی انقلاب فرهنگی می خواهد بایشتر سهم دادن به سوابق تحصیلی کمتر کند. اما آیا با این مصوبه جدید از میزان استرس جوانان کسته می شود یا خود پر استرس‌ها افزوده است؟

نحوه پذیرش دانشجو سال هاست محل بحث بوده. آموزش و پرورش می گوید، کنکور اهداف آموزشی و تربیتی را گرو گرفته است و عملا هم سایه کنکور از همان دوره ابتدایی در بسیاری از مدارس و میان خانواده‌ها دیده می شود. با ناکگامی به درصد رتبه‌های زیر سه هزار در کنکور می توان دریافت که قبولی در مدارس سمپاد در پایه ششم در واقع خیلی زود تضمین کننده قرار گرفتن در رتبه زیر سه هزار و ورود به دانشگاه‌های برتر است و این یعنی دانش آموزان با هدایت والدین از ابتدایی مشغول تست زنی می شوند چرا که آزمون ورودی مدارس سمپاد هم آزمون‌هایی استاندارد نیست و همین آزمون یک بازار مالی کلان است و برای تکمیل آموزشی و

کلاس‌های آمادگی ورود به مدارس سمپاد را ایجاد کرده است. آن سوی ماجرا هم مدارس برند گردولتی است که تضمین طراحی شده‌اند بی دروسی که برای «زندگی» در این میان عموماً دیگر وقتی به متوسطه دوم می‌رسیم، دروسی که برای «زندگی» طراحی شده‌اند بی دروسی که در تاریخ و تحقیق امکان‌داسماری معتقدند رانتهای خارج می‌شوند تا جا جایی برای تست زنی و آمادگی در دروس پر ضریب کنکور مهیا شود. در این میان خیلی مواقع نیز حرف از این است است که چرا باید در دوران تحصیل و در مدارس جچه‌ها برای کنکور آماده شوند بلکه بهتر است دانشگاه‌ها مثل بسیاری از نقاط دنیا خودش برای جذب دانشجو سازگاری به راه بندهاز که همه اینها یک هدف دارد، حذف کنکور!

از آن سو اما دو جریان جدی وجود دارد: جریان عدالتخواه و جریان مافیایی کنکور. جریان عدالتخواهی که دنبال تحقق امکانات مساوی و عدالت است و برای همه جوانان این سرزمین است، معتقد است اگر هم کنکور گزینه مناسبی نباشد باید سازگاری نزدیکتر به عدالت طراحی شود و بسیاری معتقدند طراحی در صورت سپردن جذب دانشجو توسط دانشگاه‌ها پیش از حال حاضر فضا را غیر عادلانه می کند. جریان مافیایی کنکور گرجه می گوید به سرازاری طراحی شود بازار کتاب‌های کمک آموزشی ... و خود را با آن تطبیق می‌دهد تا سود خود را داشته باشد اما ترجیح‌اش به سازگاری است که همچنان کتاب‌های درسی و آموزش و پرورش در کنکور سهم داشته باشد.

در این میان اما مصوبه کنکور ۱۴۰۲ که از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی تصویب شد و به امضای رئیس جمهور رسید، فصل دیگری از چالش‌ها پیرامون ورود به دانشگاه‌های برتر را کلید زد. پیش از آن مصوبه شورای سنجش و پذیرش که در مجلس شورای اسلامی تصویب شده بود، مبنای قرار داشت و قانون نیز می‌گوید مصوبات مجلس در صدر اجراست اما حالا با وجود مخالفت بسیاری از نمایندگان مجلس شورای اسلامی، مصوبه کنکور قرار است عملی شود؛ مصوبه‌ای که در همین

دیده‌ایم در امتحانات نهایی تقلب شده و دانش آموزان از این طریق توانسته‌اند نمرات بالایی بگیرند. وی درباره وضعیت آموزشی مدارس مناطق محروم گفت: در منطقه ما شاید از چهار معلم تنها یک معلم به خوبی تدریس کند که آن هم از روی دلسوزی است. ما امید داریم که مصوبه تغییر کند.

رقیه محمدی می گوید: من از اعضای کادر درمان بودم که وزارت بهداشت در ایام کرونا جذب کرد و سپس همه ما تعدیل شدیم. وقتی بیکار شدیم تصمصیم گرفتم مجدداً کنکور بدهم تا شاید در رشته مناسب‌تری پذیرفته شوم و بتوانم کار پیدا کنم. مصوبه شرایطی دارد که طی آن سنین ما را در نظر نگره‌اند یعنی برای افرادی که پیش از سال ۸۴ دیلم گرفته‌اند، شرایطی در مصوبه وجود ندارد.

احمد توکلی رئیس هیأت مدیره دیده‌بان شفافیت و عدالت در این زمینه اظهار داشت: رهبر انقلاب بارها مخالفتش را با بی عدالتی آموزشی مطرح کرده است. باید فرصت قبول شدن در کنکور برای همه وجود داشته باشد و اجازه ندهیم فرصت‌های نامناسب را بیشتر کنیم. دانشگاه دولتی برای عموم جامعه است و توزیع امتیازات باید عادلانه صورت بگیرد. باید به مسئولان کمک کنیم جلوی چنین مصیباتی گرفته شود چرا که ما طرفدار جوانانی هستیم که به دنبال حق خودشان هستند. ما طرفدار کسانی هستیم که با این مصوبه به آنها ظلم می‌شود. با این وضعیت دانش آموزانی که بضاعت کمتری دارند نمی‌توانند از امکانات موجود استفاده کنند.

▲ **آن سوی سکه:** **طراحان مصوبه دنبال چه تغییراتی هستند؟**

اینها بخشی از ماجراست. مسئولان مختلف در شورای عالی انقلاب فرهنگی، آموزش و پرورش و سازمان سنجش آموزش کشور بر اجرای مصوبه کنکور ۱۴۰۲ که در شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده است، اصرار دارند. در این مصوبه چندین تغییر مهم در کنکور رخ می‌دهد؛ در وهله اول تأثیر قطعی ۴۰ درصدی معدل در کنکور است که همین باعث می‌شود نمرات امتحانات متوسطه دوم (طی سه سال آینده به مرور و امسال نمرات پایه دوازدهم) از اهمیت بالایی برخوردار شود. دیگر موضوع بحث دروس عمومی از کنکور است که موجب کاهش اهمیت این دروس در قبولی دانشگاه می‌شود و دیگر بحث برگزاری دوبار کنکور در سال است که در مجموع این موارد، موضوع مهم دیگری مانند ترمیم معدل در میان است که همچنان قانون به صورت شفاف مسأله ترمیم را و اینکه چندبار داوطلب می‌تواند ترمیم معدل انجام دهد یا بستر لازم برای این مهم در آموزش و پرورش مهیاست یا نه را مشخص نکرده، به همه اینها باید اضافه کرد که در سهم ۴۰ درصدی سوابق تحصیلی نیم نمره تفاوت نمره در یک درس می‌تواند تأثیر بسیار مهمی در سوابق تحصیلی داشته باشد و باز بحث امکان تقلب در امتحانات نهایی را نیز باید اضافه کرد.

■ **کدام مصوبات بر کدام مصوبات ارجحیت دارد؟**

درباره آخرین مصوبه کنکور به نام مصوبه سنجش و پذیرش که در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید، موضوع چالش برانگیز دیگر این است که مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی که با این مصوبه در تعارض است، چگونه ارجحیت پیدا کرده است.

کردند. همچنین نامه‌ای از سوی احمد توکلی در باب ابهامات اساسی مصوبه به رئیس جمهور ارائه شد. توکلی در این نامه به مشکلات بنیادی ناشی از اجرای مصوبه مذکور اشاره می‌کند و می‌گوید: نهاده‌ینه شدن شکاف طبقاتی توسط نظام آموزشی، تناقض این مصوبه با سند عالی تحول بنیادین آموزش و پرورش، بی‌اهمیت شدن زبان و ادبیات فارسی، زبان قرآن، معارف اسلامی و زبان خارجه، چند برابر شدن منافع مؤسسات کنکور و آموزشی که به مافیای کنکور معروف شده‌اند، چند برابر شدن منافع مدارس غیرانتفاعی که به مافیای معدل معروف شده‌اند، فسال شدن شبکه‌های فروش سؤالات و پاسخ سؤالات در امتحانات نهایی که منجر به التهاباتی در جامعه می‌شود، بلاتکلیفی صدها هزار داوطلب که دیلمه سال‌های قبل هستند یا قصد تغییر رشته دارند، با اجرای این مصوبه باعث چند برابر شدن استرس و اضطراب داوطلبان و خانواده‌ها می‌شود از جمله دلایل ما برای مخالفت با مصوبه کنکور ۱۴۰۲ است.

رئیس جمهور نیز پس از این نامه به شورای عالی انقلاب فرهنگی دستور داده است، درباره این ابهامات شفاف‌سازی لازم را به عمل آورند که تا این لحظه شورای عالی انقلاب فرهنگی این مهم را

”

■ چهارشنبه ۱۶ شهریور ۱۴۰۱
■ سال بیست و هشتم
■ شماره ۷۹۹۹

باید ملاک اقدام باشد. وی بیان کرد: انتظاری که از آقای رئیس جمهور داریم این است که ایشان به‌عنوان رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی، نامه را به شورا ارجاع دهند تا ایرادات مورد نظر معاون حقوقی رفع شود. اما در آخرین اصلاحیه مصوبه که ۱۷ خردادماه ۱۴۰۱ بود باز هم معاونت حقوقی ریاست جمهوری به همان اصلاحیه ایراد وارد دانسته و گفته که ایرادات قبلی هم همچنان پابرجاست، ما هم می‌خواهیم حداقل ایرادات رفع شود.

■ **شرکت نزدیک به دومیلیون دانش آموز در امتحانات نهایی با مصوبه کنکور ۱۴۰۲**
وی در پاسخ به این سؤال که طبق مصوبه جدید کنکور آیا آموزش و پرورش با توجه به مسئولیت‌های سنگینی که دارد، می‌تواند مصوبه کنکور ۱۴۰۲ را اجرائی کند، گفت: آموزش و پرورش در حال حاضر درگیر اجرای مسئولیت سنگینی به نام اجرای رتبه‌بندی معلمان است. ما امسال ۶۰۰ هزار نفر داوطلب دیلمه داشتیم؛ اگر قرار باشد مصوبه شورا اجرا شود آنجا اشاره شده که باید سوابق تحصیلی سه سال دوره

متوسطه دوم فراهم شود. عضو کمیسیون آموزش دیده‌بان شفافیت و عدالت بیان کرد: اگر به طور میانگین هر پایه‌ای ۶۰۰ تا ۶۵۰ هزار نفر دانش آموز داشته باشد، نزدیک به دومیلیون دانش آموز باید در امتحانات نهایی خردادماه شرکت کنند. بجز آن دومیلیون نفر، پیش‌بینی می‌شود حدود ۴۰۰ هزار نفر دیگر هم داوطلب نظام قدیم داریم. طبق مصوبه شورا گفته شده داوطلبان نظام قدیم می‌توانند مجدداً برای ترمیم سوابق تحصیلی در امتحانات نهایی شرکت کنند. یک‌سری دیگر از داوطلبان نظام قدیم محسوب نمی‌شوند بلکه داوطلبانی هستند که یکی دو سال پشت کنکور مانده‌اند، در میان آنها نیز افرادی هستند که می‌خواهند در یک یا کل درس‌هایشان ارتقای نمره داشته باشند. پس به طور کلی شرکت ۲ تا ۲.۵ میلیون دانش آموز در امتحانات نهایی داوطلبان آموزش و پرورش با توجه به زیرساخت فعلی توان برگزاری آن را با امنیت کامل ندارد. وی بیان کرد:

کنکور ما ۱.۵ میلیون داوطلب دارد که طی ۴ روز برای آنها آزمون برگزار می‌شود اما امتحانات نهایی برای ۲ میلیون دانش آموز طی ۱۰ روز است که این ۱۰ روز فقط در بازه خرداد ماه نیست و در شهریور ودی ماه هم خواهد بود، یعنی در ۳ دوره خرداد، شهریور ودی و در هر دوره ۱۰ بار امتحان باید برگزار شود. امرایی خاطر نشان کرد: اگر در سال‌های آینده موفق شدند عدالت آموزشی در نقاط مختلف کشور را رعایت کنند و زیرساخت‌های لازم برای اجرای صحیح و امن امتحانات به وجود آمد، می‌توانند به‌صورت آزمایشی با تأثیر قطعی ۵ درصدی آزمون برگزار و کم‌کم در این فضا را ایجاد کنند، نه اینکه ناگهان ۶۰ درصد تأثیر قطعی اعمال کنند آن‌هم در حالی که هنوز آموزش و پرورش سوابق تحصیلی را جمع‌آوری نکرده است.

در این میان ۲۷۱ نفر از نمایندگان مجلس مخالف اجرای مصوبه کنکور ۱۴۰۲ هستند. سیدمحمد مولوی، عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با پانا درباره مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی برای حذف و ساماندهی کنکور گفته است: معاون اول رئیس جمهور نیز این مسأله را به شورای عالی انقلاب فرهنگی اعلام کردند که مصوبه جدید کنکور برخلاف قانون مصوب مجلس شورای اسلامی است. اکنون یک درخواست بررسی دوفوریتی موضوع حذف کنکور را به امضا رسانده‌ایم و به معاونت قوانین مجلس تقدیم کرده‌ایم. اگر این موضوع به صحن علنی مجلس بیاید قطعاً به این مسأله ورود خواهیم کرد و مجلس پای این مسأله خواهد ایستاد.

شادمهر، عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس و نماینده مردم گنبد کاووس در مجلس شورای اسلامی در مصوبه کنکور ۱۴۰۲ گفته است: به حال حاضر با وجود مصوبه کنکور ۱۴۰۲ یک‌بار امکان پذیر است.

امرابی ادامه داد: بعد از اینکه دکتر غیردولتی در مقطع متوسطه دوم شعر خود را از اینکه دانش‌آموز شما را به کنکور می‌فرستد یادگرفتند و گفتند که این مصوبه بی‌اثر است، دیوان عدالت اداری در دیوان عدالت اداری طرح دعوا کنند و ابطال مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی را به لحاظ تعارض با قانون درخواست کنند. دیوان عدالت اداری می‌تواند ورود کرده و رای به ابطال آن مصوبه صادر کند.

■ **رئیس جمهور: شورای عالی انقلاب فرهنگی اجازه تصویب زانفازسازی کند**

این روزها که گذشت بسیاری از مدارس غیردولتی در مقطع متوسطه دوم شعر خود را از اینکه دانش‌آموز شما را به کنکور می‌فرستد یادگرفتند و گفتند که این مصوبه بی‌اثر است، دیوان عدالت اداری در دیوان عدالت اداری طرح دعوا کنند و ابطال مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی را به لحاظ تعارض با قانون اساسی گفتند

کنکور ۱۴۰۲ در اعتراض به اجرای مصوبه مذکور مقابل سازمان سنجش تجمع کردند که احمد توکلی رئیس هیأت مدیره «دیده‌بان شفافیت و عدالت» و علی امرایی عضو دیده‌بان شفافیت و عدالت کتی به ریاست جمهر نامه‌هایی ارسال شده که مصوبه ایجاد دارد و مصوبه مجلس

۱۵

اجتماعی

تحصیلی همان امتحانات نهایی مطمئن و عادلانه‌ای است که در آن برای یک روستایی با شهری هیچ فرقی نیست. در سال ۱۴۰۲ فقط سوابق تحصیلی پایه ۱۲ به میزان ۴۰ درصد لحاظ می‌شود و در سال بعد از آن پایه یازدهم به آن اضافه می‌شود، در کل هر سال یک‌سال اضافه می‌شود تا آن‌شاه‌الله سه سال آخر دبیرستان بعد از چند سال با ۶۰ درصد تأثیر مبنا باشد. وی ادامه داد:

آین‌نامه نیاز است، تدوین کند. وی با اشاره به موضوع «ماده واحده تکمیل و اصلاح موادی از سیاست‌ها و ضوابط ساماندهی سنجش و پذیرش متقاضیان ورود به آموزش عالی» با اشاره به داوطلبانی که سوابق تحصیلی ندارند، گفت: این‌نامه‌های مربوط به این موضوع را آموزش و پرورش اعلام خواهد کرد. امکان ترمیم سوابق تحصیلی توسط آموزش و پرورش ایجاد خواهد شد، سیاست ما این است که تا قبل از شروع سال تحصیلی، آیین‌نامه‌های لازم توسط آموزش و پرورش در خصوص موضوع مذکور به شورای سنجش پذیرش دانشجو ارائه شود.

کیکاین در مورد حذف درس عمومی از کنکور نیز گفت: درس عمومی حذف نشده، بلکه در بخش سوابق تحصیلی مورد سنجش قرار گرفته و وزن آن نیز افزایش یافته و در پذیرش داوطلب نقش جدی دارد.

سعیدرضا عالمی، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی در گفت‌وگویی که با خبرگزاری مهر داشته نسبت به اجرای مصوبه کنکور ۱۴۰۲ تأکید و بیان کرده است: تصمیم شورای عالی انقلاب فرهنگی نسبت به گمانه‌زنی‌ها برای بازگشت دروس عمومی به کنکور هیچ تغییری نخواهد کرد.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی در پاسخ به این سؤال که برخی گمانه‌زنی‌ها مبنی بر بازگشت دروس عمومی به کنکور و حذف تأثیر ۶۰ درصدی سوابق تحصیلی مطرح شده است، گفت: هیچ چیزی تغییر نخواهد کرد و همان مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی برای کنکور سال آینده اجرا خواهد شد. تا به امروز تأثیر امتحانات نهایی در کنکور مثبت و قطعاً است و این بدان معناست که معدل در قبولی داوطلبان اگر نقش مثبت داشته باشد لحاظ خواهد شد و اگر در رتاز نهایی به ضرر او شود لحاظ نخواهد شد.

با این حساب طبیعی است حالا داوطلبان کنکور به جای بارها شرکت کردن در کنکور بارها بخواهند در ترمیم نمرات سه سال پایانی تحصیل شرکت کنند گویی‌تا وارد دانشگاه نشوند هرگز دیپلم قطعی نگرفته اند! اگر بخواهیم شفاف‌تر این بخش از مصوبه را تفسیر کنیم این بدان معناست که اهمیت امتحانات متوسطه دوم فراتر است از کنکور هم بیشتر شود. از منظر دیگر این بار توب در زمین آموزش و پرورش است. حالا دانش آموزان به جای کلاس‌های آمادگی کنکور (سؤالات نهایی نهایت بسیار چشمگیری با امتحانات نهایی دارد) باید در کلاس‌های آمادگی برای امتحانات نهایی شرکت کنند. این خود یک چالش بزرگ برای آموزش و پرورش نیز خواهد بود، چرا که هدف اصلی امتحانات نهایی ارائه مدرک دیپلم به دانش آموزان است و نباید متوسط دانش آموزان در طراحی سؤالات در نظر گرفته شود تا عدالت آموزشی زیر سؤال نرود. در همه جای کشور به معلمان خوب و امکانات آموزشی ضمیمه دسترسی وجود ندارد و مهم‌تر اینکه سؤالات امتحانات نهایی نمی‌تواند خارج از سؤالات کتاب و شیوه تدریس معلمان باشد و مثلاً تحلیلی با یاد دشاری زیاد طراحی شود که در این صورت اصل موضوع سنجش دانش آموزان برای ارائه دیپلم از میان می‌رود. حال اگر قرار باشد سهم سوابق تحصیلی قطعی در کنکور در نظر گرفته شود عملاً دیگر امتحانات نهایی از کارکرد اصلی خود دور می‌شود.

باید وارد کرد دوباره و رقابت کنکور هاز بگیرد. باید دشوارتر شود. به گونه‌ای طراحی شود که تفاوت‌های محسوس دانش آموزان در توان تحلیلی در نظر گرفته شود و خود چنین چالش‌هایی می‌تواند مسیر امتحانات نهایی را از مدار اصلی خارج کند و مهم‌ترین عنصر یعنی منظور کیکاین، دبیر ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور در فواع از سهم جدید کنکور و توضیح چگونگی ارزیابی سوابق تحصیلی گفته است: در اذهان عمومی یک سوءتفاهم در مورد سوابق تحصیلی وجود دارد، برخی فکر می‌کنند این سوابق نمره‌ای است که فرد در دبیرستان کسب می‌کند، این سوابق تحت آزمون‌های امن، دارای امنیت کافی، تراسری و کاملاً عادلانه به دست می‌آید. وی تأکید کرد: بنابراین معنی سوابق

^[1] «کنکور» سال هاست که یک کلیدواژه حیاتی در سرنوشت جوانان ایرانی و همچنین یک چالش برای مسئولان آموزش و پرورش و آموزش عالی، دانش آموزان، اولیا و حتی معلمان است

^[2] «کنکور» سال هاست که یک کلیدواژه حیاتی در سرنوشت جوانان ایرانی و همچنین یک چالش برای مسئولان آموزش و پرورش و آموزش عالی، دانش آموزان، اولیا و حتی معلمان است